
Nederland laat belastingparadijs ongemoeid

Gaby de Groot en Siem Eikelenboom

woensdag 26 oktober 2011, 00:00

update: woensdag 26 oktober 2011, 09:36

Reuters

Nederland vraagt nauwelijks fiscale informatie op bij landen die bekendstaan als belastingparadijs. De afgelopen drie jaar zijn slechts 22 verzoeken gedaan. Dit blijkt uit onderzoek van Het Financieele Dagblad.

Zo heeft de Nederlandse belastingautoriteit Isle of Man slechts eenmaal om informatie gevraagd, terwijl er al sinds 1 januari 2007 een tax information exchange agreement (tiea) met het eiland is. Het verdrag met Liechtenstein, een land dat volgens deskundigen nogal wat Nederlandse zwartsparenders herbergt, trad op 1 december 2010 in werking. De fiscus heeft daar in een halfjaar tijd drie verzoeken ingediend.

In totaal diende Nederland tot 1 juni 2011 van dit jaar 22 verzoeken in. Meer dan de helft (dertien) werd gedaan bij Jersey. Van de ingediende verzoeken kan het ministerie van Financiën slechts zeggen dat van Jersey zeven en van Guernsey drie antwoorden zijn ontvangen. Over de inhoud en kwaliteit van die antwoorden worden geen mededelingen gedaan.

Nederland heeft de afgelopen jaren veel moeite gedaan om informatie-uitwisselingsverdragen te sluiten met belastingparadijzen als de Caymaneilanden en Liechtenstein. Doel is om zowel personen als bedrijven op

te sporen via constructies die belasting ontduiken. Er zijn 28 verdragen gesloten, waarvan er nu 18 in werking zijn getreden. Bij de andere is het wachten op ondertekening.

Wereldwijde standaard

‘Je zou kunnen zeggen dat de tiea’s nog niet echt effectief zijn’, zegt Jan van Koningsveld, directeur van het Offshore Kenniscentrum. Van Koningsveld werkte 25 jaar bij de fiscale opsporingsdienst Fiod, waarvan de laatste jaren bij de praktische uitvoering van een aantal tiea’s.

Hij is verbaasd over het lage aantal verzoeken en vermoedt drie oorzaken: ‘Er is blijkbaar vooraf onvoldoende onderzoek gedaan naar de informatiebehoefte. Het kan zijn dat medewerkers van de Belastingdienst nog te weinig weten van de mogelijkheden om via een tiea informatie op te vragen. Het is ook lastig om te voldoen aan de formele eisen van een verzoek.’

Edwin Visser, plaatsvervangend directeur-generaal Fiscale Zaken van Financiën, wijt het geringe aantal aanvragen aan de korte tijd dat de tiea’s in werking zijn. In de huidige tiea’s wordt bovendien alleen op verzoek informatie gegeven. ‘Het doel is te komen tot een automatische uitwisseling van informatie. Zo’n verdrag zou dan de wereldwijde standaard moeten worden.’

Geen ‘fishing expedition’

Oud-hoogleraar fiscaliteit Geerten Michielse, tegenwoordig directeur van het Center for taxation and public governance in Amsterdam, denkt dat vooral de formele eisen van een verzoek wel eens heel belangrijk zouden kunnen zijn. Het vergt specialistische kennis om zo’n tiea-verzoek goed te doen. Ook hij vindt het aantal verzoeken laag.

In 2009 is de Fiod-afdeling die zich met de ontwikkeling van tiea’s bezighield, overgeheveld naar de Belastingdienst Almelo. Van Koningsveld en zijn collega zijn toen niet meeverhuisd. Volgens Van Koningsveld is daarmee niet alle kennis overgeplaatst. Een woordvoerder van het ministerie van Financiën bestrijdt dat met de verhuizing kennis en ervaring verloren is gegaan.

Van Koningsveld wijst erop dat een tiea-verzoek aan heel wat eisen moet voldoen, wil een ander land het verzoek in behandeling nemen. ‘Zo moet je aangeven dat men in eigen land alle moeite heeft gedaan om de gevraagde informatie boven water te halen. Verder moet de gevraagde informatie beschikbaar zijn in het land waar je het verzoek aan richt en moet het om informatie gaan die relevant is voor de Nederlandse belastingheffing. Tot slot moet het verzoek heel concreet zijn ten aanzien van gevraagde informatie en de betrokken (rechts)persoon. Een tiea-verzoek mag geen ‘fishing expedition’ worden.’

Bekend probleem

In september 2009 schreef de toenmalige staatssecretaris van Financiën Jan Kees de Jager aan de Tweede Kamer nog dat door het aantal afgesloten tiea’s het aantal verzoeken aan het buitenland (veel) groter zou worden. ‘Hierdoor zal ook de hoeveelheid ontvangen informatie toenemen’, aldus De Jager destijds. ‘Tja, dat is een bekend probleem van Jan Kees de Jager’, zegt Michielse. ‘Hij